

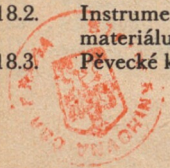
OBSAH

Předmluva (<i>Fr. Sedlák</i>)	5
1. Hudební pedagogika jako teoretický základ hudební výchovy (<i>Fr. Sedlák</i>)	7
1.1. Její současné problémy a úkoly	7
1.1.1. Začlenění hudební pedagogiky do vědního systému	8
1.1.2. Struktura hudební pedagogiky	9
1.2. Hudební výchova na 2. stupni základní školy	10
1.2.1. Úkoly a cíle hudební výchovy	10
1.2.2. Podíl hudební výchovy v etické a komunistické výchově	12
1.2.3. Obsah hudební výchovy	13
1.2.4. Problémy hudební výchovy ve škole	13
1.2.5. Učební osnovy	15
1.3. Didaktika hudební výchovy	18
1.3.1. Vymezení pojmu	18
1.3.2. Budování hudební didaktiky jako vědního oboru	20
2. Psychologické předpoklady hudební výchovy (<i>Fr. Sedlák</i>)	23
2.1. Metodologická východiska hudebního vývoje žáků	23
2.1.1. Zákonitosti hudebního vývoje	24
2.1.2. Charakteristika hudebního vývoje	25
2.2. Hudební schopnosti a dovednosti	28
2.2.1. Hudební vlohy jako hmotný základ schopností	31
2.2.2. Rozvoj hudebních schopností	32
2.2.3. Klasifikace hudebních schopností	33
2.2.4. Charakteristika základních hudebních schopností	34
2.3. Zvláštní rysy hudebnosti žáků II. stupně základní školy	41
2.3.1. Biologické přeměny	41
2.3.2. Hlasová mutace	42
2.3.3. Změny v duševním životě a hudebním vnímání	44
2.3.4. Hudební zájmy dospívajících	46
2.3.5. Význam hudby v období dospívání	47
2.4. Diagnostika a predikce hudebních schopností	48
2.4.1. Prověrka hudebnosti žáků při přechodu na II. stupeň základní školy	57
3. Hudebněvýchovný proces ve škole a jeho zvláštnosti (<i>Fr. Sedlák</i>)	63
3.1. Charakteristika. Interakce jeho činitelů	63
3.2. Nutnost modernizace obsahové i didaktické	66
3.3. Návrat k dítěti. Všeobecnost hudební výchovy	67
3.4. Hudební činnosti a jejich vztahy	68
3.5. Rozvoj hudebního myšlení	69
4. Osobnost učitele hudební výchovy (<i>Fr. Sedlák</i>)	71
4.1. Utváření osobnosti učitele na vysoké škole	72

4.2.	Osobnostní předpoklady k učitelské práci	75
4.3.	Rozvoj hudební a pedagogické tvořivosti učitele	76
4.4.	Další vzdělávání učitele. Postgraduální studium učitelů hudební výchovy	78
5.	Problematika výběru učiva (<i>Fr. Sedlák</i>)	81
5.1.	Zásady a kritéria výběru	81
5.2.	Tematické celky učiva	83
6.	Didaktické zásady v hudební výchově (<i>Fr. Sedlák</i>)	85
6.1.	Zásada aktivity žáků	85
6.2.	Zásada názornosti	87
6.3.	Zásada přístupnosti a přiměřenosti	89
6.4.	Zásada soustavnosti a posloupnosti	90
6.5.	Zásada trvalosti	91
6.6.	Nutnost spojení teorie s praxí	92
6.7.	Zásada vědecké správnosti	92
7.	Vyučovací metody v hudební výchově (<i>Fr. Sedlák</i>)	94
7.1.	Volba vyučovací metody	94
7.2.	Dělení vyučovacích metod v hudební výchově	95
7.2.1.	Metody zprostředkování hudebních poznatků a hudby převážně učitelem	96
7.2.2.	Metody zprostředkování a osvojování hudby a hudebních činností ve spolupráci se žákem	97
7.2.3.	Metody samostatného objevování hudby (rozvoj tvořivých schopností)	98
7.3.	Diferenciace žáků ve třídě	99
7.3.1.	Skupinové vyučování	100
7.3.2.	Práce v odděleních	100
7.4.	Programované učení a hudební výchova	103
7.5.	Metody opakování učiva a upevňování hudebních dovedností	106
7.6.	Prověřování a hodnocení (klasifikace) hudebních vědomostí a dovedností	108
8.	Komplexní múzická výchova (<i>Fr. Sedlák</i>)	114
8.1.	Hudební tvořivost žáků a její rozvoj	114
8.1.1.	Vlastnosti a rysy hudebně tvořivého člověka	116
8.1.2.	Vývoj názorů na dětskou hudební tvořivost	117
8.1.3.	Prostředí a učitel v rozvoji dětské hudební tvořivosti	119
8.1.4.	Rozvoj tvořivosti a nové učební osnovy hudební výchovy	121
8.2.	Hra na hudební nástroje v hudebněvýchovném procesu	123
8.2.1.	Kombinace dětských nástrojů s klasickými	125
8.3.	Hudebně pohybová a taneční výchova žáků	127
8.3.1.	Úkoly podle nových osnov hudební výchovy	129
8.4.	Podstata rytmického cítění	132
8.4.1.	Cvičení k rozvoji rytmického cítění	135
8.5.	Úsilí o komplexní a aktivizující hudebně výchovné soustavy	136
8.5.1.	Orffův Schulwerk a jeho česká adaptace	136
8.5.2.	Dílo Edgara Willemse	141
8.5.3.	Hudebněvýchovný systém Zoltána Kodálye	142
9.	Vyučovací hodina v hudebně výchovném procesu (<i>Fr. Sedlák</i>)	143
9.1.	Efektivita hodiny	143
9.2.	Stavba vyučovací hodiny	144

10.	Příprava učitele hudební výchovy na vyučování (<i>Fr. Sedlák</i>)	146
10.1.	Činitelé ovlivňující přípravu	146
10.2.	Písemné přípravy	147
10.3.	Nástin přípravy pro začínajícího učitele	149
11.	Plánování hudebně výchovné práce (<i>Fr. Sedlák</i>)	153
11.1.	Cyklické plánování	153
11.2.	Tematické celky	154
11.3.	Ukázka části celoročního plánu podle nových učebních osnov pro 2. stupeň základní školy	155
12.	Práce učitele a žáků s učebnicemi hudební výchovy (<i>Fr. Sedlák</i>)	157
13.	Vokálně reprodukční a intonační schopnosti žáků jako základ rozvoje hudebnosti (<i>J. Kolář</i>)	160
13.1.	Význam vokální intonace v rozvoji klíčových hudebních schopností	160
13.2.	Vokální imitace a omezenost jejího formativního působení	160
13.3.	Historický vývoj vokálně intonačních metod	161
13.3.1.	Intonační metoda tonální a intervalová	161
13.3.2.	Nejvýznamnější intonační metody 19. století	162
13.3.3.	Počátky intonační metodiky v českých zemích	165
13.4.	Současné intonační metody u nás i v zahraničí. Jejich problémy v teorii i v praxi	165
13.4.1.	Současné intonační metody na základních školách v českých zemích	166
13.4.2.	Nejvýznamnější intonační metody v zahraničí	172
13.5.	Využití progresivních rysů intonačních metod při vyučování	175
13.6.	Sluchová analýza a intonační diktáty jako nedílná složka rozvoje hudebnosti dítěte	179
13.7.	Postup intonačního výcviku pro hudebně méně připravené žáky (<i>Fr. Sedlák — J. Kolář</i>)	184
13.7.1.	Obecné zásady při uvádění nového intonačního prvku	185
13.7.2.	I. varianta — metodický postup z tónického centra	186
13.7.3.	II. varianta — metodický postup od 5. stupně v dur	191
13.8.	Estetickovýchovná práce s písní (<i>Fr. Sedlák</i>)	193
13.8.1.	Postup při osvojování písně imitací (nápodobou)	193
13.8.2.	Idea písně a světonázorová výchova žáků	196
13.8.3.	Funkce přípravných cvičení k písní	197
13.8.4.	Spojení vokální imitace s prvky intonačními	200
13.8.5.	Osvojení písně intonačními postupy	200
13.9.	Příčiny nezpěvnosti a nesprávného pěveckého projevu dětí (<i>Fr. Sedlák</i>)	201
13.9.1.	Metodická práce s žáky hudebně zaostávajícími	205
13.9.2.	Péče o děti hudebně nadané	207
14.	Pěvecká výchova (<i>J. Vrchotová-Pátová</i>)	209
14.1.	Kultivace hlasu učitele a žáka	209
14.1.1.	Hlasová a duševní hygiena	215
14.1.2.	Předpoklady hlasové a pěvecké výchovy	217
14.2.	Dětský hlas a jeho charakteristika	217
14.3.	Utváření pěveckých dovedností a návyků v kolektivu žáků	218
14.3.1.	Praktická cvičení	219

14.3.2.	Hlasová zkouška a klasifikace dětského hlasového projevu	230
14.4.	Výběr pěveckých cvičení pro kolektivní hlasovou výchovu ve vztahu k probírané intonační látce	232
14.5.	Metodická práce s dětským sborem. Repertoár, způsoby jeho osvojování, veřejná vystoupení	232
14.5.1.	Řízení dětského sboru	234
15.	Metodika vícehlasého zpěvu (<i>J. Kolář</i>)	237
15.1.	Význam dvojhlasého zpěvu a jeho předpoklady	237
15.2.	Přípravná cvičení k dvojhlasému zpěvu. Intervalová čistota	237
15.3.	Dvojhlas	239
15.4.	Přechod k vícehlasu	245
15.5.	Postup při nácviu dvojhlasé (vícehlasé) písně	247
16.	Problémy hudební percepce (<i>VI. Koula</i>)	248
16.1.	Výchova k vnímání a chápání hudebního díla	248
16.2.	Ideová, umělecká a pedagogická kritéria výběru skladeb	249
16.3.	Psychologické, estetické a sociologické předpoklady vnímání a prožívání hudby	250
16.4.	Rozvoj hudebních představ, představivosti a paměti jako předpoklad estetického vnímání hudby	252
16.5.	Intuitivní přístup k poslouchané skladbě, jeho smysl a význam v pedagogickém procesu	254
16.6.	Sepětí poslechových činností s ostatními hudebními aktivitami. Speciální úkoly k mobilizaci pozornosti při poslechu	254
16.6.1.	Význam vlastní interpretační a tvořivé činnosti žáků při vnímání hudby	256
16.7.	Metody rozboru a výkladu hudebních skladeb	256
16.7.1.	Hudebně vyjadřovací prostředky, jejich funkčnost a vztahy, význam hudební formy	259
16.7.2.	Sdělovací možnosti hudby. Hudební obsah. Hudební symbolika	260
16.8.	Restrukturace hudebního díla. Analýza. Syntéza	262
16.9.	Spojení hudebně naukových poznatků s chápáním hudebního díla	263
16.10.	Metodický postup při výkladu hudební skladby	264
16.10.1.	Úkázka rozboru a metodického postupu na vybraných skladbách	266
16.11.	Usměrnování spontánních hudebních zájmů žáků, kultivace jejich vkusu. Vytváření hodnotících kritérií a postojů v oblasti tzv. populární hudby	274
17.	Moderní didaktická technika (<i>Fr. Sedlák</i>)	276
17.1.	Volba hudebního nástroje	276
17.2.	Gramofonová deska a přehrávací zařízení	278
17.3.	Využití magnetofonu	279
17.4.	Audiovizuální pomůcky	280
17.5.	Vizuální pomůcky	281
17.6.	Význam speciální pracovní pro hudební výchovu	281
18.	Mimotřídní a mimoškolní hudební výchova jako nedílná součást vyučovacího procesu (<i>VI. Koula</i>)	284
18.1.	Organizace hudebního života ve škole. Hudební výchova jako důležitá složka estetického prostředí školy	284
18.2.	Instrumentální kroužky. Organizace, typy, výběr hudebního materiálu	284
18.3.	Pěvecké kroužky ve škole (<i>J. Vrchotová-Pátová</i>)	286



18.4.	Hudební besedy a koncerty pro mládež (<i>VL Koula</i>)	289
18.5.	Hudební výchova v celodenním školním systému. Spolupráce s LŠU	290
18.6.	Hudební výchova v PO SSM, školních klubech a prázdninových táborech	291
19.	Otázky řízení hudebně výchovné práce (<i>J. Vrchotová-Pátová</i>)	292
19.1.	Ředitel školy	292
19.2.	Školní dozor	292
19.3.	Předmětové komise, metodická sdružení, pomoc metodiků OPS, KPÚ	293
20.	Studijní literatura (<i>Fr. Sedlák</i>)	295
20.1.	Seznam literatury pro dětskou knihovnu	295
20.2.	Studijní literatura pro učitele	296
	Rejstřík osob	305
	Rejstřík věcný	309